

## การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในเขตเทศบาลเมือง

วิไลวรรณ มาเจริญทรัพย์<sup>1</sup>

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการรับรู้การบริหาร ระดับการประเมินความรู้ และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในเขตเทศบาลเมือง (2) ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ และปัจจัยการประเมินความรู้มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในเขตเทศบาลเมือง

วิธีการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างคือผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเทศบาลเมืองทั่วประเทศ โดยสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของเทศบาลที่มีในแต่ละภาค ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 110 คน ใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามซึ่งทดสอบค่าความเชื่อมั่นด้านการรับรู้การบริหาร เท่ากับ 0.8814 การประเมินความรู้ เท่ากับ 0.8966 และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 เท่ากับ 0.8266 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ Spearman rank correlation

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุเฉลี่ย 48.3 ปี อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ระยะเวลาเฉลี่ยที่ดำรงตำแหน่ง 6.9 ปี และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 59.8 สำหรับการได้รับความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 จากกรมอนามัย ร้อยละ 93.5 เคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 97.8 โดยเคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยตลาด ร้อยละ 94.6 เคยปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 90.2 ส่วนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 89.1 การรับรู้การบริหารอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 98.9 การประเมินความรู้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 55.4 2) ปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในเขตเทศบาลเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p\text{-value} < .05$ ) ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดคือบุคลากรที่รับผิดชอบงานหลายหน้าที่ ขาดความรู้ทางกฎหมาย และมีจำนวนน้อย การศึกษานี้มีข้อเสนอแนะให้เทศบาลต้องมีแผนเพิ่มบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงาน จัดทำแผนการดำเนินงานเรื่องตลาดสด และจัดทำแผนในการจัดหาสิ่งสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความเพียงพอ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ

คำสำคัญ : การบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายว่าด้วยตลาด เทศบาลเมือง

<sup>1</sup> นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

## Implementation of ministerial order on market place, 2551 B.E., in municipality district

*Wilaiwan Macharoensap<sup>2</sup>*

### Abstract

The objectives of this study are: 1. to study individual demographic data; awareness level on administration; knowledge level; and implementation of ministerial order on market place, 2551 B.E., in municipality district, 2. to study factors related to implementation of ministerial order on market place, 2551 B.E., in municipality district.

The method for this study was a random sampling 110 public health and environmental health directors from municipal districts around the country of Thailand. Questionnaire was used as the instrument in collecting data, with reliability test of awareness on administration equal to 0.8814, reliability test of knowledge level equal to 0.8966, and reliability test of implementation of ministerial order equal to 0.8266. The statistics used were mean, percent and spearman rank correlation.

Results of the study indicate that: 1. Demographic characteristics of those who answered questionnaire, with average age of 48.3 years old, average duration of directorship 6.9 years, and 59.8% had education level of higher than bachelor degree. Regarding awareness of implementation of ministerial order on marketing, 2551 B.E., from Health Department, 93.5% had additional study on the implementation of the said ministerial order; 97.8% had studied from handbooks on the said ministerial order on market place; 94.6% had worked with authority on the said ministerial order. Implementation of the said ministerial order on market place was 89.1% in high level; 98.9% had a high level of awareness on administration; and 55.4% had a high level of knowledge. 2. Gender factor correlates with implementation of the said ministerial order, with statistical significant ( $p\text{-value} < 0.05$ ). Most problems found were each individual has many responsibilities, lacking of legal knowledge, and very few personnel. Recommendations is Municipality districts should have planned for increasing personnel according to the amount of work ratio; set up procedural plan for fresh produce market, and planning for resources such as materials, instruments, vehicles, etc. to support the work process.

Keywords: implementation, ministerial order on market place, municipality district

---

<sup>2</sup> Public Health Technical Officer, Professional level at Public Health Law Administration Center

## บทนำ

ตลาดสดเป็นแหล่งรวมของการซื้อขายอาหารหลากหลายชนิดมีทั้งอาหารสด อาหารแห้งและอาหารปรุงสำเร็จ และมีกิจกรรมที่พบอยู่เสมอคือ การผลิต บรรจุ ปรุง ประกอบ ตลาดสดจึงเป็นสถานที่สำคัญ แห่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทย แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งตลาดก็อาจเป็นแหล่งที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนสิ่งสกปรกไปสู่อาหาร และแทบทุกครั้งที่มีการแพร่กระจายเชื้อโรค อันเนื่องมาจากอาหารเป็นสื่อพบว่าตลาดมักเป็นสถานที่แห่งแรกที่เกิดการแพร่กระจายเชื้อ นอกจากนี้ปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มักพบอยู่เสมอ ได้แก่ น้ำเสีย ขยะมูลฝอย แหล่งเพาะพันธุ์ สัตว์นำโรค และเหตุรำคาญ ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ทั้งสิ้น จากข้อมูลจากสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ (2554) พบว่าสถานการณ์โรคอาหารเป็นสื่อยังมีอุบัติการณ์ของโรคสูงโดยในปี 2553 พบว่ามีการระบาดของโรคอหิวาตกโรคในหลายจังหวัดทั่วประเทศ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของโรค คือสภาพการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหารที่ไม่ดี การปฏิบัติที่ไม่ถูกสุขลักษณะของผู้ขายของในตลาด จากข้อมูลในปี 2551 พบว่ามีตลาดสดที่มีโครงสร้างอาคารทั่วประเทศ จำนวน 1544 แห่ง ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานจากกรมอนามัย จำนวน 1112 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.02 จึงยังมีตลาดสดอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาให้ได้มาตรฐานกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ ซึ่งอาจทำให้ประชาชนที่มาใช้บริการจากตลาดเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากอาหารเป็นสื่อ

ตลาดสด กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ต้องการจัดตั้งตลาดจะต้องมาขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนและแม้จะได้รับอนุญาตไปแล้ว ภายหลังจะเปลี่ยนแปลง ขยาย หรือลดสถานที่ตลาด ก็จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเช่นกัน แต่หากเป็นการจัดตั้งตลาดของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่จัดตั้งตลาดตามอำนาจหน้าที่ ไม่ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขเฉพาะที่ต้องปฏิบัติตามก็ได้ และเพื่อการกำกับดูแลตลาดราชการส่วนท้องถิ่นยังสามารถออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเกี่ยวกับสุขลักษณะของสถานที่ การวางของที่แผง และการจัดหมวดหมู่อาหาร การจัดอนามัยสิ่งแวดล้อมในตลาด รวมทั้งสุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้ขายของในตลาด แต่ทว่านโยบายการควบคุมกำกับตลาดในแต่ละเทศบาลมักให้ความสำคัญที่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยการบังคับใช้กฎหมายเทศบาลของ วิสุทธิ บุญน้อยกอ (2544) ชี้ให้เห็นว่าเทศบาลได้มีการบังคับใช้กฎหมายโดยออกเป็นเทศบัญญัติเพื่อกำหนดใบอนุญาตและเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเพื่อเป็นรายได้ของเทศบาล นอกจากนี้งานวิจัยการบังคับใช้กฎหมายกิจการตลาดของ ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 6 ขอนแก่น (2545) พบว่าในการไปตรวจสอบสุขลักษณะกิจการตลาดเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตเจ้าพนักงานมักมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจ และการศึกษาของ พิริยะ จันทรมณี และคณะ (2548) เรื่องการติดตามประเมินผลการควบคุมตลาดประเภทที่ 1 พบว่า เมื่อพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับสุขลักษณะของตลาดเจ้าพนักงาน จะใช้วิธีแนะนำด้วยวาจาและหนังสือแจ้งเตือนเพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามสอดคล้องกับการศึกษาของ พิริยะ จันทรมณี และคณะ (2546) พบว่ามีเทศบาล ส่วนน้อยที่มีการ

ออกคำสั่งและคำสั่งที่ออกนั้นให้ปรับปรุงแก้ไขเรื่องเลี้ยงสุกรและเหตุรำคาญ สำหรับการเปรียบเทียบปรับและการดำเนินคดีทางศาลทุกเทศบาลไม่มีการดำเนินการ

จะเห็นว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายยังมีข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย จึงเป็นที่มาของความสนใจศึกษาเรื่องการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในภาพรวมของประเทศเป็นอย่างไรและมีปัจจัยใดบ้างจากเจ้าพนักงานที่มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายทรงตลอดจนทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ระดับการรับรู้การบริหาร ระดับการประเมินความรู้ และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมือง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้การบริหาร และปัจจัยการประเมินความรู้มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในเขตเทศบาลเมือง
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมือง สำนักงานเทศบาลเมืองทั่วประเทศ จำนวน 142 แห่ง หน่วยสุ่มเป็นสำนักงานเทศบาลเมือง ได้จากการสุ่มโดยใช้หลักความน่าจะเป็นวิธีจับสลากตามสัดส่วนของเทศบาลที่มีในแต่ละภาค ขนาดตัวอย่าง เป็นผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คำนวณจากสูตร

$$n = \frac{NZ^2\alpha}{(4Nd^2 + Z^2\alpha)}$$

ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามได้นำแบบสอบถามมาหาสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาช ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการรับรู้เกี่ยวกับการบริหาร เท่ากับ 0.8814 การประเมินความรู้ของผู้บังคับใช้กฎหมาย เท่ากับ 0.8966 และการบังคับใช้กฎหมาย เท่ากับ 0.8266 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปอธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะเทศบาล ปัจจัยการรับรู้การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ปัจจัยความรู้การบังคับใช้กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการทดสอบ spearman rank correlation.

### ผลการวิจัย

1. ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.3 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 48.3 ปี อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 47.8 การศึกษาจบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 59.8 ระยะเวลาเฉลี่ยที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกอง

สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 6.9 ปี ร้อยละ 58.7 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 จากกรมอนามัย ร้อยละ 93.5 เคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 97.8 โดยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกฎกระทรวงว่าด้วยตลาด ร้อยละ 94.6 เคยปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 90.2 โดยเคยปฏิบัติในเรื่องตรวจสอบลักษณะตลาดตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงก่อนพิจารณาอนุญาต ร้อยละ 91.3 ออกคำแนะนำให้ผู้จัดตั้งตลาดปรับปรุงแก้ไขก่อนพิจารณาอนุญาต ร้อยละ 75.0 รับยื่นแบบคำขอก่อนจัดตั้งตลาด ร้อยละ 71.7 เสนอเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขกรณีปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ร้อยละ 51.1 และเสนอเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีการเปรียบเทียบปรับ/ดำเนินคดีกรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ร้อยละ 16.3 ตามลำดับ และไม่เคยปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 9.8 คุณลักษณะเทศบาลในการศึกษาค้นคว้า มีพื้นที่เฉลี่ย 22.98 ตารางกิโลเมตร รายได้เฉลี่ย 133 ล้านบาท ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง เกินกว่า 10 ปี ร้อยละ 55.4

### 2. ข้อมูลการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในเขตเทศบาลเมือง

การบังคับใช้กฎกระทรวงฯ โดยผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จากการวิจัยพบว่า กรณีที่มีการบังคับใช้มาก ได้แก่ ออกคำแนะนำ/คำสั่งทุกครั้ง เมื่อครบกำหนด เวลาจะติดตามผลการปฏิบัติ ร้อยละ 96.7 รองลงมา คือกรณีที่มีการตรวจสอบลักษณะของตลาด พบว่าสินค้าประเภทอาหารปรุงสุกวางต่ำกว่า 60 เซนติเมตรจะออกคำแนะนำให้ผู้ขายของ/ผู้ช่วยขายของปรับปรุงแก้ไข ร้อยละ 93.5 และมีการบังคับใช้กฎกระทรวงเท่ากัน 2 เรื่อง คือกรณีที่ทราบมีการขายอาหาร เช่น ขนมจีนที่ประชาชนบริโภคแล้วเกิดอาการจุกเสียดเป็นจำนวนมาก จึงได้จัดทีมออกไปเก็บตัวอย่างทันที และกรณีที่มีการออกคำแนะนำ/คำสั่ง จะกำหนดเวลาให้ผู้รับคำสั่งปฏิบัติพอสมควร ร้อยละ 91.3

กรณีที่มีการบังคับใช้น้อย ได้แก่ กรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่งใดๆได้เสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้มาตรการลงโทษ ร้อยละ 46.7 รองลงมา คือกรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไข ได้เสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้หยุดกิจการ/พักใช้ใบอนุญาต ร้อยละ 45.7 และกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อความเป็นอยู่ของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตลาด จึงออกคำสั่งตามมาตรา 46 วรรค 2 ร้อยละ 34.8

3. การรับรู้ด้านบริหารของผู้ประกอบการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลเมือง พบว่า

มีการผลักดันให้มีการกำหนดนโยบาย การปรับปรุงตลาดให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยผู้ประกอบการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 85.9 รองลงมา

การเปิดโอกาสให้มีการดำเนินงานสุขาภิบาลตลาดร่วมกันระหว่างเจ้าพนักงานสาธารณสุขสังกัดเทศบาลและสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร้อยละ 84.8 และ

การติดตามผลการดำเนินงานสุขาภิบาลตลาดเป็นประจำทุกปี ร้อยละ 75.0

ส่วนการรับรู้ด้านจำนวนคนที่เหมาะสมกับปริมาณงาน ร้อยละ 57.6 รองลงมา หน่วยงานได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนประจำปีในการดำเนินงานเรื่องตลาด ร้อยละ 50.0 และหน่วยงานได้

จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะและอื่นๆ เพื่อการปฏิบัติงานสุขาภิบาลตลาดอย่างเพียงพอ ร้อยละ 43.5

**4. การประเมินความรู้ตนเองเรื่องการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551** ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลเมือง พบว่า

ประเมินความรู้ระดับมาก คือ เรื่องการล้างตลาดที่ถูกหลักสุขาภิบาล ร้อยละ 88.0 รองลงมา มีความรู้เท่ากัน 2 เรื่อง คือ เรื่องการตรวจสุขภาพลักษณะแผงจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารในตลาดประเภทที่ 1 และเรื่องการปฏิบัติให้ถูกสุขลักษณะเกี่ยวกับการบำรุงรักษาตลาด การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในตลาด ร้อยละ 84.8

ประเมินความรู้ตนเองว่าน้อย คือ เรื่องการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ร้อยละ 76.1 รองลงมาคือ การมีความรู้การออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 59 และการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 60 ร้อยละ 73.9 ซึ่งเท่ากัน

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ระดับการรับรู้ และระดับการประเมินความรู้ ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

| ระดับการบังคับใช้               | จำนวน | (%)  | คะแนนเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|---------------------------------|-------|------|-------------|----------------------|
| น้อย                            | 10    | 10.9 | 28.8        | 3.4                  |
| มาก                             | 82    | 89.1 |             |                      |
| ระดับการรับรู้ด้าน<br>การบริหาร | จำนวน | (%)  | คะแนนเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
| มาก                             | 91    | 98.9 | 23.7        | 4.6                  |
| น้อย                            | 1     | 1.1  |             |                      |
| ระดับความรู้                    | จำนวน | (%)  | คะแนนเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
| มาก                             | 51    | 55.4 | 31.6        | 5.4                  |
| น้อย                            | 41    | 44.6 |             |                      |

## 5. ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้การบริหาร ความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้ กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 และการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551

5.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ spearman rank correlation ระหว่าง คุณลักษณะส่วนบุคคลและการบังคับใช้กฎกระทรวง ว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p$ -value < .05) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ไม่มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล และ การบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมือง (n = 92)

| ปัจจัยส่วนบุคคล               | การบังคับใช้กฎกระทรวงตลาด |           | Spearman rank correlation | p – value |
|-------------------------------|---------------------------|-----------|---------------------------|-----------|
|                               | น้อย                      | มาก       |                           |           |
|                               | จำนวน (%)                 | จำนวน (%) |                           |           |
| <b>เพศ</b> ชาย                | 5(11.6)                   | 38(88.4)  | .827                      | .048*     |
| หญิง                          | 5(10.2)                   | 44(89.8)  |                           |           |
| <b>อายุ</b> น้อยกว่า 50 ปี    | 6(12.5)                   | 42(87.5)  | .600                      | .275      |
| 50 ปีและมากกว่า               | 4(9.1)                    | 40(90.9)  |                           |           |
| <b>ระดับการศึกษา</b>          |                           |           |                           |           |
| ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า        | 1(2.7)                    | 36(97.3)  | .039                      | 4.261     |
| สูงกว่าปริญญาตรี              | 9(16.4)                   | 46(83.6)  |                           |           |
| <b>ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง</b> |                           |           |                           |           |
| 1-5 ปี                        | 13(48.1)                  | 29(44.6)  | .757                      | .096      |
| มากกว่า 5 ปี                  | 14(51.9)                  | 36(55.4)  |                           |           |

5.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ spearman rank correlation.ระหว่าง การรับรู้การบริหาร และการบังคับใช้กฎหมายกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 พบว่า การรับรู้ ของ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายกระทรวงว่าด้วย ตลาด พ.ศ. 2551 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายกระทรวงว่าด้วย ตลาด และ การบังคับใช้กฎหมายกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมือง (n = 92)

| การรับรู้การบริหาร | การบังคับใช้กฎหมายกระทรวงตลาด |                  | Spearman rank correlation | p – value |
|--------------------|-------------------------------|------------------|---------------------------|-----------|
|                    | น้อย<br>จำนวน (%)             | มาก<br>จำนวน (%) |                           |           |
| การรับรู้          |                               |                  |                           |           |
| น้อย               | 10 (11.0)                     | 81 (89.0)        | .725                      | .123      |
| มาก                | 0 (0.0)                       | 1 (100.0)        |                           |           |

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ Spearman rank correlation ระหว่างการ ประเมินความรู้ตนเอง และการบังคับใช้กฎหมายกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 พบว่า การประเมิน ความรู้ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้ กฎหมายกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ ระหว่างการประเมินความรู้ตนเอง กับการบังคับใช้กฎหมายกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ของผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมือง (n = 92)

| การประเมินความรู้ | การบังคับใช้กฎหมายกระทรวงตลาด |                  | Spearman rank correlation | p – value |
|-------------------|-------------------------------|------------------|---------------------------|-----------|
|                   | น้อย<br>จำนวน (%)             | มาก<br>จำนวน (%) |                           |           |
| ความรู้           |                               |                  | .298                      | 1.082     |
| น้อย              | 6(14.6)                       | 35(85.4)         |                           |           |
| มาก               | 4(7.8)                        | 47(92.2)         |                           |           |

## 6. ปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีความเห็นว่าการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาดมีปัญหาคือ

1) บุคลากรที่รับผิดชอบงานสุขาภิบาลตลาดมีจำนวนน้อยในขณะที่ต้องปฏิบัติงานในหลายหน้าที่และยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการบังคับใช้กฎกระทรวง (28 คน)

2) ผู้บริหารไม่มั่นใจนโยบายให้ความสำคัญเรื่องการปรับปรุงตลาดให้ถูกต้องตามกฎหมายและไม่สนับสนุนให้บังคับใช้กฎกระทรวงเพราะเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงดังนั้นเมื่อมีการฝ่าฝืนจึงมีการบังคับใช้กฎกระทรวงเพียงแค่ออกคำแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข กรณีที่ฝ่าฝืน ก็ไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องจนถึงขั้นตอนการบังคับคดี (22 คน)

3) ผู้ประกอบการมักจะให้ความร่วมมือน้อย เมื่อมีการจัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้รวมทั้งไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงตลาดตามกฎหมาย (19 คน) 4) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานสุขาภิบาลตลาดไม่เพียงพอ (14 คน) 5) หน่วยงานในสำนักงานเทศบาลขาดความเป็นเอกภาพในการทำงาน (14 คน)

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีข้อเสนอแนะในการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด คือ 1) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการพัฒนาตลาดให้ชัดเจน (3 คน) 2) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจแนะนำที่ประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เทศบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และหน่วยงานด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องโดยให้คณะกรรมการตลาดติดตามการปฏิบัติงานของผู้ขายของอย่างต่อเนื่องและกรณีฝ่าฝืนให้เจ้าพนักงานฯ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง (3 คน) 3) กรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ ผู้บริหารควรจัดหางบประมาณจากช่องทางอื่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาตลาด (2 คน) 4) ควรให้มีการพัฒนาศักยภาพเรื่องการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาดและการสุขาภิบาลตลาด ให้กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานโดยในการดำเนินการ กรมอนามัย อาจร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง (2 คน) 5) สร้างความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการให้เห็นความสำคัญของการดำเนินงานสุขาภิบาลตลาด โดยอาจเสนอให้ผู้ประกอบการตลาดได้จัดทำข้อบังคับตลาดที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยตลาดเพื่อให้ผู้ขายของปฏิบัติตามซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีการปฏิบัติ ที่ถูกต้องและหากรายใดไม่ปฏิบัติตามก็อาจไม่ให้ขายของต่อ (2 คน) 6) ควรจัดอบรมให้ความรู้ แก่ผู้บริหารให้เข้าใจในบทบาทตามกฎหมายการสาธารณสุข เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน (1 คน)

## อภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากกฎกระทรวงฉบับที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา นี้ ออกโดยกรมอนามัยซึ่งมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การบังคับใช้กฎกระทรวงเป็นไปตามเจตนารมณ์ ฉะนั้นเมื่อมีการออกกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงฉบับใหม่ๆ กรมอนามัยก็มักจะเตรียมความพร้อมโดยการจัดประชุมชี้แจง จัดทำเอกสารสรุปแนวทางปฏิบัติ ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงทราบ จากข้อมูลผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ

สิ่งแวดล้อม เคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 97.8 ทั้งนี้เพราะผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งจะต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น เมื่อพบว่าไม่มั่นใจในสิ่งที่จะต้องปฏิบัติส่วนใหญ่ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกฎกระทรวงว่าด้วยตลาด ร้อยละ 94.6 เคยปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 90.2 โดยเคยตรวจสอบลักษณะตลาดตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงก่อนพิจารณาอนุญาต ร้อยละ 91.3 ออกคำแนะนำให้ผู้จัดตั้งตลาดปรับปรุงแก้ไขก่อนพิจารณาอนุญาต ร้อยละ 75.0 รับยื่นแบบคำขอก่อนจัดตั้งตลาด ร้อยละ 71.7 เสนอเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขกรณีปฏิบัติ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ร้อยละ 51.1 และเสนอ เจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีการเปรียบเทียบปรับ/ดำเนินคดีกรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ร้อยละ 16.3 ตามลำดับ และไม่เคยปฏิบัติ ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ร้อยละ 9.8

จากผลการศึกษาการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 89.1) แต่เมื่อพิจารณา แต่เมื่อพิจารณาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของการบังคับใช้กฎหมาย เช่น กรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่งใดผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้มาตรการลงโทษ กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขและยังฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้หยุดกิจการ/พักใช้ใบอนุญาต รวมทั้งกรณีเมื่อมีเหตุสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสาธารณะความเป็นอยู่ของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตลาด ซึ่งผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จะต้องออกคำสั่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในมาตรา 46 วรรค 2 พบว่า มีการบังคับใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 46.7 45.7 และ 34.8) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยการบังคับใช้กฎหมายเทศบาลของ (สมเดช เวชวิฐาน และอานนท์ ลาวัญกุล, 2544) พบว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องการออกใบอนุญาตและการเก็บค่าธรรมเนียมรองลงมาเป็นการออกตรวจแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิสุทธิ บุญน้อยโก, 2544) กล่าวว่าเทศบาลได้มีการบังคับใช้กฎหมายโดยออกเป็นเทศบัญญัติ เพื่อออกใบอนุญาตและเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเพื่อเป็นรายได้ของเทศบาล และการศึกษาของ (พิริยะ จันทรมณี และคณะ, 2548) เรื่องการติดตามประเมินผลการควบคุมตลาดประเภทที่ 1 พบว่า เมื่อพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับสุขลักษณะของตลาดเจ้าพนักงานฯ จะใช้วิธีแนะนำด้วยวาจาและหนังสือแจ้งเตือนเพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตาม สอดคล้องกับการศึกษาของลีนา ดังกะภักย์ และคณะ (2551) ศึกษาการบังคับใช้กฎหมายในตลาดประเภท ที่ 1 โดยเจ้าพนักงานสาธารณสุขกล่าวว่าการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตลาดในเรื่อง การออกคำสั่ง เปรียบเทียบปรับ และดำเนินคดี ต้องหารือเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน ในขณะที่เจ้าของตลาดเอกชน ก็ไม่ยอมลงทุนเพราะรู้ว่าเทศบาลไม่สามารถใช้มาตรการออกคำสั่ง เปรียบเทียบปรับหรือปิดตลาด จึงทำให้ตลาดสดไม่ได้รับการพัฒนาและยกระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การรับรู้ด้านการบริหารกฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ส่วนใหญ่ พบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้ในระดับมาก ร้อยละ 98.9 แต่ในกิจกรรมย่อยยังพบว่างานสุขาภิบาลตลาดได้กำหนดจำนวน

คนได้เหมาะสมกับปริมาณงานน้อย สอดคล้องกับปัญหาอุปสรรคที่ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมได้กล่าวถึงว่า บุคลากรที่รับผิดชอบงานสุขาภิบาลตลาดมีจำนวนน้อย ในขณะที่ต้องปฏิบัติงานในอีกหลายหน้าที่และยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการบังคับใช้กฎกระทรวง สอดคล้องกับการศึกษาของ (อรพรรณ ศรีสุขวัฒนา, 2541) พบว่าเทศบาลมีปัญหาในเรื่องบุคลากร รับผิดชอบในงานสุขาภิบาลอาหาร เฉลี่ยมีเพียงเทศบาลละ 1 คน ดังนั้นผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมควรจะเสนอให้ผู้บริหารทราบปัญหาเพื่อสนับสนุนในการปรับปรุงแผนโดยเพิ่มบุคลากรให้เหมาะสมกับงานสุขาภิบาลตลาด หน่วยงานได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนประจำปีเดือนในการดำเนินงานเรื่องตลาดน้อย และหน่วยงานได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะและอื่นๆเพื่อการปฏิบัติงานสุขาภิบาลตลาดอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับการศึกษาของ (บังอร พรหมมินทร์, 2545) พบว่า เครื่องมือในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ (อนก ณ นคร, 2538) พบว่าจำนวนยานพาหนะ และวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับปริมาณงานจะมีผลต่อการปฏิบัติงาน เพราะเครื่องมือเป็นสิ่งจำเป็น ที่จัดหาไว้ในหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อให้งานเกิดความสำเร็จผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะและอื่นๆไว้ให้เพียงพอและเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมควบคุมกำกับตลาดสดให้มีประสิทธิภาพ

การประเมินความรู้เองเกี่ยวกับการบังคับใช้ตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ภาพรวม พบว่า กลุ่มผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่มีความเห็นว่า ตนมีความรู้อยู่ในระดับมากและระดับน้อยมีพอๆ กัน คือ ร้อยละ 55.4 และ ร้อยละ 44.6 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของความรู้ พบว่าผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีความรู้ในเรื่องการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนน้อย มีความรู้เรื่องการออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 59 น้อย และมีความรู้เรื่องการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 60 น้อย อธิบายได้ว่า ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมแม้ส่วนใหญ่จะได้เคยปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยตลาด แต่ก็พบว่า เป็นการปฏิบัติเฉพาะในการรับยื่นแบบคำขอก่อนจัดตั้งตลาด ตรวจสอบสุขลักษณะตลาดตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงก่อนการพิจารณาอนุญาต ออกคำแนะนำให้ผู้จัดตั้งตลาดปรับปรุงแก้ไขก่อนพิจารณาอนุญาตจึงทำให้มีความรู้เฉพาะเรื่องเหล่านี้ สอดคล้องกับงานวิจัยการบังคับใช้กฎหมายกิจการตลาด (ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 6 ขอนแก่น, 2545) พบว่าในการไปตรวจสอบสุขลักษณะของกิจการตลาดเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตมักมีปัญหาในการใช้ดุลพินิจ ส่วนเรื่องการเสนอให้มีการออกคำสั่งก็มีเพียงเฉพาะเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกรณีปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กระทรวง แต่ยังไม่เคยเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 59 และ 60

### สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 89.1) กรณีการฝ่าฝืนคำสั่งใดๆ การศึกษานี้ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้มาตรการลงโทษ กรณีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องและเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขและยังฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้หยุดกิจการ/พักใช้ใบอนุญาต รวมทั้งกรณีเมื่อมีเหตุสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตลาดซึ่งผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จะต้องออกคำสั่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในมาตรา 46 วรรค 2 พบว่ามีการบังคับใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 46.7 45.7 และ 34.8) ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล และการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ.2551 ในเขตเทศบาลเมือง พบว่า คุณลักษณะทางเพศเป็นปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p\text{-value} < .05$ ) ส่วนปัจจัยอื่นๆ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ. 2551

การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารต้องเพิ่มความรู้ และการรับรู้ด้านการบริหารตลาดตามกฎกระทรวงว่าด้วยตลาด พ.ศ.2551 ในเขตเทศบาลเมือง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจะต้องผลักดันให้มีการจัดทำแผนในการเพิ่มบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงาน แผนการดำเนินงานเรื่องตลาดสด และแผนในการจัดหาสิ่งสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความเพียงพอ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ

### บรรณานุกรม

- นัตรสุนน พฤณี ภิญโย. (2554). กฎหมายสุขภาพ สาธารณสุขและการรักษาพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดชา วรณพาทูล. (2546). การบริหารจัดการเหตุรำคาญของเจ้าพนักงานสาธารณสุขเขต 2 ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นันทกา หนูเทพ. (2538). การดำเนินงานสุขาภิบาลอาหารในแผงลอยจำหน่ายอาหารของเทศบาลศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองลพบุรี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บริหารกฎหมายสาธารณสุข, ศูนย์. (2547). คู่มือปฏิบัติว่าด้วยเรื่องการควบคุมกิจการตลาดสดตามกฎหมายการสาธารณสุข. นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- ประหยัด หงษ์ทองคำและพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2529). **ปัญหาการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารเทศบาล**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- เปรมศักดิ์ พิระยุทธพงศ์. (2537). **การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535: ศึกษาเฉพาะกรณีสาธารณสุขอำเภอ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหิดล.
- พรทิพย์ อุ๋นโกศล. (2532). **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายสุขาภิบาลและป้องกันโรค โรงพยาบาลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหิดล.
- ลีนา ตั้งกนะภักย์และคณะ. (2551). **การบังคับใช้กฎหมายในตลาดประเภทที่ 1**. ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา.
- อรพรรณ ศรีสุขวัฒนา. (2541). **รายงานการวิจัยเรื่องการใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 การควบคุมการจำหน่ายอาหารในที่หรือทางสาธารณะในเขตเทศบาล**. กรุงเทพมหานคร: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อุสาคห์ เฟิงพารา. (2536). **กระบวนการบริหารจัดการระดับจังหวัดและอำเภอต่อประสิทธิผลของหน่วยงานสาธารณสุขระดับตำบลจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหิดล.